

ДОКЛАД

ЕКСПЕРТНА ОЦЕНКА
НА ВОДЕЩИ HR КОМПАНИИ
ЗА ОТРАЖЕНИЕТО НА COVID-19
ВЪРХУ ПАЗАРА НА ТРУДА

2020
ДЕКЕМВРИ

COVID19 повлия доста разнопосочно на ИТ бизнеса. Компаниите, които обслужват сектори, свързани с туристическия бизнес (авиокомпаниите, туристически и транспортни агенции, хотели и др.), отчетоха драстични загуби и следователно намалиха екипите си с цел оптимизиране на разходите. Други компании обаче отчетат огромен ръст в поръчките и продажбите. Това са фирми, които обслужват сектори, свързани с електронна търговия, и компании, които предлагат цялостни решения за дигитализация.

От гледна точка на мерки за безопасност – почти всички представители на ИТ сектора у нас преминаха на дистанционен режим на работа без ясен срок за връщане в офиса. Това от своя страна повлия на процесите по подбор, които също станаха изцяло дигитални. От лятото насам подборът в ИТ сектора продължава със стабилни темпове и това е ясен показател, че компаниите в секторите, които не са засегнати от пандемията, продължават целенасочено да разрастват екипите си.

От страна на кандидатите ситуацията също драстично се измени. Специалистите по подбор на ИТ кадри на Adecco България отчетат, че кандидатите доста по-обстойно проучват дадена възможност преди да кандидатстват за нова работа, с цел да гарантират максимална сигурност за себе си и за семейството си, както от здравословна, така и от икономическа гледна точка. Кандидатите настояват за изцяло дистанционна работа или максимален брой дни за работа от вкъщи на месечна база. Също така голяма част от тях предпочитат да не рискуват да сменят работата си в зимния период и да бъдат на изпитателен срок поради риск от финансови съкращения от страна на фирмите.

Аутсорсинг индустрията в България също е силно повлияна от промените в глобална икономика, произтичащи от COVID пандемията. Най-засегнати са работещите с клиенти от секторите туризъм и транспортна дейност (преимуществено авиоиндустрията). Честа практика, с цел задържане на служителите, които работят по проекти на гореизброените бизнеси, е те да бъдат пренасочвани към работа с други клиенти от други сектори.

Същевременно има и такива компании, клиенти на аутсорсинг организациите, чието развитие се благоприятства от новата COVID реалност и пример за това е гейминг индустрията, която бележи сериозни темпове на растеж, не само у нас, но и в глобален мащаб.

Що се отнася до служителите и новия начин на работа – тези компании, които са успели да организират работния процес дистанционно, ще могат ефективно да продължат да обслужват своите клиенти и да разрастват

броя на служителите си. Все повече се наблюдава в обявите за работа работодатели в този сектор да предлагат дистанционна работа и това вече се налага като хигиенно изискване от страна на кандидатите за работа.

Според експертите на Adecco България, голямата картина все още е неясна и е трудно да се извеждат по-мощни резултати от пренареждането на пазара. Едно е ясно - голям процент от аутсорсинг компаниите бяха технически подготвени и съумяха да изнесат работния процес в режим хоум офис. Разбира се, независимо от това, някои фирми вече загубиха или поне временно спряха да работят с дългогодишни свои клиенти - обемите се намалиха и много нови проекти, които преди COVID бяха на дневен ред, се замразиха за неопределено време.

Въпреки всички трудности, с които се сблъсква аутсорсинг бизнеса по време на глобална пандемия, редица BPO компании продължават да наемат нови служители и индустрията остава една от водещите по ръст на наетите лица.

ОТРАСЛИ В РАСТЕЖ

Развиващи се сектори (топ индустриите)

София е шампионът по развитие на трудовия пазар последните пет години – столицата бе сред най-бързо възстановилите се по време на икономическата криза и продължава да създава много нова заетост дори и на фона на забавянето в много части на страната.

С амбицията да се превърне в регионален ИКТ център (Център за информационни и комуникационни технологии), София е дом на над 50 000 ИТ специалисти. Всяка година броят на заетите в ИКТ сектора расте с 10-20%.

В глобален план най-популярните преквалификации и обучения са тези за софтуерни разработчици, специалисти в обслужването на клиенти и анализатори на данни.

И у нас сред най-предпочитаните умения са тези на програмистите, следвани от търговските представители и мениджърите на проекти.

Търсенето е най-много в София, като традиционно следват и другите големи градове – Пловдив, Бургас и Варна.

Информационни технологии

Оборотите на софтуерните компании през първото тримесечие на 2020 г. продължаваха да нарастват като изпреварваха резултатите за същия период на предходната година. През второто тримесечие този ръст на сектора спря обяснимо. Някои от компаниите загубиха проектите си, защото бяха пряко свързани със сектори като туризъм и пътнически транспорт. Други бяха предпазливи, а малка част от компаниите най-вече пряко, свързани с електронна търговия, сигурни разплащания, игри и други отбелязаха ръстове. Очакванията са от второто тримесечие на 2021 година да започне поетапно възстановяване на всички компании в сектора и развитието му да продължи с трендовете, които са били през първото тримесечие на 2020 година.

От данни на програмата, общо 277 фирми от IT сектора в България, сред които в София има 153 компании са получили одобрение по програмата 60/40 за субсидирана заетост за периода април - юни 2020 г. Субсидията за периода е почти 3 млн. лева като са подпомогнати заплатите на над 4700 души от този сектор.

Средната работна заплата в този сектор от икономиката достигна 3350 лв. през март, но с настъпването на COVID-19 неизменно се забеляза спад в нивата на възнаграждение, които се предлагаша през второто и третото тримесечие на 2020. От началото на четвъртото тримесечие на 2020 се забелязва плавно възстановяване на нивата на възнаграждение, които се предлагат на кандидатите в сектора при нова за тях работата.

Въпреки пандемията повече от 50% от компаниите инвестират в обучения и развитие на уменията на служителите си. Най-вече на ядрото, което е било задържано по време на пандемията.

Очаква се раздвижване на бизнеса при технологичните компании. По-голямата част, с малки изключения, според създавания или поддържания продукт, очакват ръст на бизнеса си до една година, а една част от компаниите, вече бележат такъв.

Коронавирусът подпомогна безконтактната икономика и е увеличил онлайн търговията. Други сектори, които бележат ръст са фармацевтията, финансите, обслужващи центрове с хора с чужди езици, бързооборотните стоки. Логистиката също бележи ръст с 20%. Както и всеки бизнес, който е бил в полза на обществото по време на ограниченията, наложени заради коронавируса.

Експертни позиции и ВРО сектора

След обявяване на извънредното положение, много от компаниите ограничиха търсенето на нови служители. В допълнение над 100 000 души загубиха работните си места. В най-голямата си степен това са служители с компромисно представяне и такива в изпитателен срок. В допълнение в България се завърнаха над 200 000 души, които живееха и работеха в чужбина. За първи път от много години насам се забеляза тенденция за връщане на хора, които трайно са се установили да живеят в чужбина, както и такива със средна и висока квалификация.

Голяма част от работодателите използваха второто и третото тримесечие на 2020 за оптимизиране на процесите си и реструктурирания. Много от фирмите, които отлагаха с години въвеждането на дистанционна работа бяха принудени да го направят непланирано. Тези, които имаха необходимата инфраструктура успяха да превключат на новия модел на работа за един уикенд. Други тепърва трябва да инвестират значителни средства и време в труден момент. А трети сведоха дейността си до базов минимум или я преустановиха.

Към момента, най-активни в търсенето са ВРО и Shared Service center компаниите (контактните центрове и центрове за споделени услуги), производствата, част от търговските компании. Повечето от компаниите преминаха в почти изцяло дистанционен процес на работа до минимум средата на първото тримесечие през 2021. Друга част от тях, преминаха към модел на работа с 50% посещаемост в офисите (идеята е да не се засичат двата потока служители за да се минимизират рисковете), а останалите наблюдават развитието на ситуацията и се подготвят също към преминаване към дистанционна работа, ако ситуацията го наложи.

Компаниите, при които дистанционната работа е невъзможна, преминаха към ежедневно проследяване на състоянието на служителите си, постоянна дезинфекция, осигуриха еднопосочни коридори за придвижване в помещенията си.

Нивата на заплащане, към настоящия момент, остават в повечето случаи непроменени с тези, преди началото на извънредното положение. Някои от компаниите са склонни да увеличат предлаганите възнаграждения на база опита и възможностите на кандидатите за техните позиции.

При кандидатите се забелязва все по-голяма колебливост за смяна на работата. Голям процент от тях, предпочитат, към този момент, да не предприемат стъпки към търсене на нови възможности предвид неизвесността как ще се развие ситуацията през следващите месеци и да

останат с настоящия си работодател. Две основни причини, които се изтъкват най-често са – нежелание за преминаване към срок на изпитване, както и нежелание за работа от офиса (основно необходимо за провеждане на въвеждащо обучение). Също така, все повече от тях търсят възможности за работа от вкъщи и отказват предложения за работа, дори с по-високи възнаграждения от настоящите им, ако работодателите не предоставят работа от вкъщи. Важно е да се отбележи, че хората, получаващи в момента обезщетения за безработица, не са особено активни на пазара на труда и предпочитат да използват целия период, който им се полага.

ЕКСПЕРТНА ОЦЕНКА НА АДЕКО И ИЗИ КОНСУЛТ
ЗА ОТРАЖЕНИЕТО НА COVID-19 ВЪРХУ ПАЗАРА НА ТРУДА

2020
ДЕКЕМВРИ